

**PHẬT THUYẾT ĐẠI THỪA VÔ LƯỢNG THỌ
TRANG NGHIỆM THANH TỊNH BÌNH ĐẲNG GIÁC KINH**

Người giảng: Lão Pháp Sư Tịnh Không

Tập 199

Nhẫn Lực Thành Tựu

Kinh văn: “*Bất kể chúng khổ, thiếu dục tri túc, chuyên cầu bạch pháp, huệ lợi quần sanh, chí nguyện vô quyện, nhẫn lực thành tựu*”.

Đoạn nhỏ này rất quan trọng đối với hiện tiền tu học của chúng ta, không chỉ có thể tự lợi mà còn có thể lợi ích tất cả chúng sanh khổ nạn của thế gian này. Tai nạn của chúng sanh từ chỗ nào mà ra? Chúng ta tỉ mỉ mà quán sát tư duy, đều không ngoài ham muốn, không biết đủ; ham muốn hưởng thụ các thứ năm dục sáu trần của thế gian, thế là không thể không làm việc bất thiện trái ngược tánh đức; tranh danh đoạt lợi, ham muốn, tư lợi, vậy mới tạo thành tai nạn hiện tiền khôn tả cho thế gian này. Nếu muốn tiêu trừ tai nạn này, đoạn Kinh văn này tuy là không dài, nhưng đích thực là một thang thuốc tốt.

Thế gian người nhiều, mọi người tạo, đây là cộng nghiệp. Chúng ta có năng lực giúp họ tiêu trừ hay không? Then chốt ở chúng ta chính mình có lòng tin hay không, có thể như lý như pháp mà tu học hay không. Nếu như chúng ta có lòng tin kiên định, nguyện lực kiên cường, đem những tai nạn này triệt để tiêu trừ, việc này chắc chắn chúng ta không thể nào làm được. Thế nhưng nếu muốn làm cho tai nạn này giảm nhẹ một chút, thời gian lùi về sau một chút, điều này khẳng định có thể làm được, có căn cứ của lý luận, có sự thật chứng minh. Nếu như không làm được, thực tế mà nói vẫn là lòng tin của chính chúng ta không kiên định, nguyện lực không khẩn thiết. Chúng ta quay đầu lại chính mình sám hối, đồng mãnh tinh tấn thì chắc chắn có thể tự độ và còn có thể lợi tha.

Hai câu phía trước: “*Bất kể chúng khổ, thiếu dục tri túc*”. “*Ké*” là tính toán, là chấp trước. “*Chúng khổ*” quá nhiều rồi. Chúng ta ở ngay trong đời này gặp phải khổ nạn vô lượng vô biên. Thế Tôn vì chúng ta nói ra những sự tướng này. Thế Tôn Ngài đem tất cả khổ quy nạp lại thành ba loại lớn, thông thường chúng ta gọi là “*ba khổ*”. Thứ nhất là khổ khổ, thứ hai là hoại khổ, thứ ba là hành khổ. Sự việc khổ nạn có nhiều hơn cũng không ngoài ba loại lớn này.

Loại thứ nhất là “*khổ khổ*”. Chữ khổ phía sau là danh từ, chữ khổ phía trước là động từ. Nhà Phật thường nói “*tám khổ giao nhau*”, đây là nhà Phật đem nó

phân làm tám loại. Tám loại khổ này đều là thuộc về khổ khổ. Bốn loại phía trước là sanh-lão-bệnh-tử, tất cả chúng sanh đều không thể nào tránh khỏi. “*Sanh khổ*” chúng ta đều trải qua rồi, thế nhưng đều quên hết, quên sạch sẽ.

Trên Kinh điển Phật nói với chúng ta, Phật dùng lời hình dung để nói, ngay khi thần thức của chúng ta đến thế gian này để đầu thai, tìm kiếm cha mẹ, nếu cha mẹ có duyên với bạn, bạn liền xem thấy một luồng ánh sáng, bạn nương theo ánh sáng này mà đi, bất tri bất giác liền đi đầu thai. Nếu cha mẹ với bạn không có duyên phận thì bạn chắc chắn sẽ không đầu thai vào trong nhà của họ. Đầu thai đến đâu là có duyên phận. Duyên này đích thực có thiện duyên, có ác duyên. Thiện duyên thì báo ân, trả nợ. Ác duyên thì báo oán, đòi nợ. Nếu như không có bốn loại duyên thì sẽ không đến trong một nhà để trở thành người một nhà. Cha mẹ, chồng vợ, anh em, chị em trở thành người một nhà, Phật nói đều là bốn loại duyên. Phàm phu chúng ta không biết, cho nên có một số con cái rất tốt, rất nghe lời, rất dễ dạy; lại có một số con cái rất khó dạy, không nghe lời, dường như sanh tánh chính là bội nghịch. Chúng ta đọc sách Phật biết được loại tình hình này. Con cái nghe lời, dễ dạy là báo ân đến; con cái sanh tánh bội nghịch là báo oán đến. Hiểu được chân tướng sự thật này thì chúng ta nhất định phải dùng trí tuệ, phải dùng phương tiện từ bi khéo léo để điều giáo, đem thiện ác duyên của quá khứ đều biến thành pháp duyên, vậy thì tốt rồi. Đem quyền thuộc cốt nhục biến thành pháp quyền thuộc. Phật đều là dạy chúng ta làm một sự chuyển biến, như vậy tự nhiên liền có thể chuyển ác thành thiện, chuyển mê thành ngộ, đến lúc cùng tốt thì chuyển phàm thành Thánh.

Có những lúc chúng ta muốn chuyển, nhưng công phu đạo lực của chính mình không đủ, nên không thể chuyển, thì tâm chí thành mong cầu Phật Bồ Tát cảm ứng. Ngay thế gian Thánh nhân đều nói “*thành tắc linh*”, chân thành đến tột đỉnh thì không thể không cảm thông. Phàm hễ không thể cảm thông, chúng ta chính mình nhất định phải phản tỉnh, là do tâm chân thành của chúng ta không đủ. Giống như Thế Tôn đã nói trong “Thập Thiện Nghiệp Đạo Kinh”, tuy là chúng ta hành thiện, nhưng trong cái thiện này vẫn xen tạp bất thiện, vậy thì gọi là không thành. Trong chân thành không được xen tạp chút nào bất thiện, hay nói cách khác, không thể xen tạp chút nào hư ngụy, tâm chân thành của chúng ta mới có thể cảm động chư Phật Bồ Tát, có thể cảm động tất cả chúng sanh. Đạo lý này chúng ta phải hiểu. Chúng ta phải tu tâm chân thành, tâm thanh tịnh, tâm bình đẳng, tâm từ bi, thì cảnh giới của chúng ta liền có thể chuyển. Đây là nói loại đầu tiên - “*sanh khổ*”.

“*Lão*”, con người không thể không già. “*Lão khổ*”, các bạn hiện tại tuy là tuổi trẻ, bạn xem thấy người già, bạn chính mình bất tri bất giác cũng dần dần trở nên già. Thời gian qua rất nhanh. Tôi học Phật khi tôi hai mươi sáu tuổi, hiện tại nghĩ lại giống như mới ngày hôm qua, bất tri bất giác già yếu. Con người đến sau trung niên, hạnh phúc nhất không phải là tiền tài, địa vị, mà là thân thể khỏe mạnh. Thân thể không khỏe mạnh thì rất là khổ, cho dù có người chăm sóc hầu hạ, lão khổ vẫn cứ không thể tránh khỏi.

Loại thứ ba là “*bệnh khổ*”. Con người mỗi ngày ăn ngũ cốc tạp lương, không thể nào không sanh bệnh. Khổ của bệnh đau, tôi nghĩ rất nhiều đồng tu đều có kinh nghiệm, bạn đều đã từng bị bệnh.

Phía sau còn có thêm một loại là “*tử khổ*”. Thời gian của chúng ta vẫn chưa đến, chúng ta vẫn chưa chết, nên không biết khổ của chết ra làm sao. Phật đã nói sanh và chết; sanh khổ, đau thai đến mẫu thân. Tình hình của đau thai, Phật nói, mang thai mười tháng, thai nhi trong mười tháng này trải qua đời sống cũng giống như ở trong địa ngục, cho nên gọi là thai ngục. Mẫu thân uống một ly nước nóng thì thai nhi giống như ở trong địa ngục bát thực, uống một ly nước lạnh thì chúng liền cảm thấy giống như ở trong địa ngục hàn băng, khổ nói không ra lời. Nếu như không phải Phật nói với chúng ta, chúng ta có nghĩ thế nào cũng nghĩ không ra. Cho đến khổ của cái chết, khi chết thì thần thức của chúng ta rời khỏi thân thể này, dân gian gọi là linh hồn thoát khỏi nhục thể, sự thống khổ đó Phật thí dụ cũng giống như lột mai con rùa ra vậy. Con rùa đang còn sống, bạn kéo cái mình nó ra khỏi mai, Ngài nói thần thức rời khỏi thân thể thống khổ giống y như vậy. **Cho nên, người sau khi dứt hơi thở tám tiếng, tốt nhất là mười hai tiếng đồng hồ không nên chạm vào họ. Vì sao vậy? Họ rất là đau khổ. Nếu khi bạn chạm vào họ, thống khổ mà họ cảm nhận được là quá lớn, có lúc không thể chịu nổi. Sau mười hai giờ đồng hồ thì thần thức mới chân thật rời khỏi. Thông thường tám giờ đồng hồ chưa rời khỏi, mười hai giờ thì rất an toàn.**

Chúng ta không cách gì tránh khỏi sanh-lão-bệnh-tử. Người chân thật tu hành, tu đến trình độ công phu tương đối thì cái khổ này họ có thể tránh khỏi, tuy là có những sự việc này, nhưng họ sẽ không có thống khổ. Thế nhưng, bốn điều phía sau trước tiên bạn phải làm cho được, sau đó mới có thể tránh được cái khổ của lão-bệnh-tử.

Bốn điều phía sau, điều thứ nhất là “*cầu bất đắc khổ*”. Trong tâm bạn mong cầu quá nhiều rồi, bạn cầu tiền của, bạn cầu địa vị, bạn cầu thông minh trí tuệ,

những sự việc mà bạn mong cầu quá nhiều, không thể thỏa mãn nguyện vọng của bạn. Ngạn ngữ thường nói: “*Con người ở thế gian việc không vừa ý thường đến tám chín phần*”, tám chín phần đều là không như ý, bạn liền biết được khổ của nhân sanh là “*cầu bất đắc*”. Thế nhưng trong cửa Phật lại thường nói: “*Phật thị môn trung, hữu cầu tất ứng*”. Lời nói này có đáng tin hay không? Đích thực là rất đáng tin. Thế nhưng bạn phải hiểu được đạo lý, hiểu được phương pháp để cầu. Nếu bạn không hiểu đạo lý, không hiểu phương pháp, thì sự cầu của bạn là cầu không được. Tuyệt đối không phải nói bạn cầu thăng quan phát tài, bạn ở trước mặt Phật Bồ Tát ngày ngày thắp hương, ngày ngày dập đầu, ngày ngày cúng dường, vậy thì cầu không được. Đây là bạn không hiểu đạo lý, cũng không hiểu phương pháp. Lý luận và phương pháp ở trong Kinh điển Phật đã giảng rất tường tận, bạn không biết được đến nơi nào để học.

Có một quyển sách nhỏ là “*Liễu Phàm Tứ Huấn*”, ngày trước chúng ta đã giảng qua mấy lần. Tiên sinh Viên Liễu Phàm được giáo huấn của Đại sư Vân Cốc, ông hiểu rõ đạo lý để cầu, cũng hiểu được phương pháp để cầu. Ông cầu công danh được công danh, cầu phú quý được phú quý, cầu con cái được con cái, ông đều có thể cầu được. Đó là chân thật đạt được. Vì sao vậy? Không tiên sinh đoán mạng cho ông, trong mạng của ông không có. Trong mạng không có, nhưng bạn có thể cầu được, đây là bạn chân thật đạt được. Nếu như bạn không hiểu phương pháp, không hiểu đạo lý này thì chắc chắn cầu không được. “*Liễu Phàm Tứ Huấn*” cung cấp cho bạn một phương pháp rất tốt. Chúng ta y theo phương pháp này mà cầu, đương nhiên cũng là hữu cầu tất ứng. Thế gian có rất nhiều người không hiểu phương pháp, cho nên họ cầu không được nên khổ.

Loại thứ hai là “*ái biệt ly khổ*”. Người mà bạn yêu thích không thể thường ở chung với nhau, hoàn cảnh cư trú mà bạn ưa thích, bạn cũng không cách gì ở được. Bạn thấy, có rất nhiều người giàu có, ở rất nhiều khu vực phong cảnh đẹp, mua rất nhiều biệt thự, họ rất ưa thích, thế nhưng họ cả đời có thể chỉ có thể ở nơi đó một ngày hai ngày, thậm chí một ngày cũng chưa từng ở, vậy thì rất khổ. Chính mình không thể đến ở, phải mời người đến ở để giúp họ xem phòng ốc, giúp họ chỉnh lý hoàn cảnh, còn phải trả cho họ tiền lương, mời họ đến nơi đó để hưởng phước. Đây đại khái đều là trả nợ, thiếu nợ những người công nhân này nên phải trả nợ cho họ. Chúng ta xem thấy rất nhiều. Ưa thích mà chính mình không thể thường tụ hội, đây gọi là ái biệt ly khổ.

Loại thứ ba là “*oán tắng hội khổ*”. Oan gia đối đầu, không ưa thích gặp họ nhưng vẫn cứ ngày ngày gặp mặt. Bạn yêu thương hay chán ghét đều là trong đời

quá khứ đã tu thiện, hay tạo nghiệp bất thiện. Phật nói với chúng ta, chúng ta đến thế gian này là để làm gì? Có rất nhiều người hỏi: “*Nhân sanh có ý nghĩa và giá trị gì? Ở thế gian này có một số thành tựu huy hoàng thì xem là có ý nghĩa, có giá trị hay sao?*”. Các vị đồng tu nếu như đọc qua bức thư Đại Sư Ấn Quang gửi cho cư sĩ Vệ Cẩm Châu, bạn tử mĩ mà nghĩ tưởng lời của lão Hòa thượng đã nói. Ngài nêu ra rất nhiều nhân vật có danh tiếng ở trên lịch sử đã kiến tạo nên những sự nghiệp vĩ đại, ngay trong tầm nhìn của Phật xem thấy là tạo nghiệp. Ngài nêu Tào Tháo làm thí dụ, ở trên lịch sử cũng là nhân vật rất cừ khôi, chính mình tuy là chưa làm hoàng đế, nhưng con trai của ông làm hoàng đế, xây dựng một chính quyền, do vì tâm thuật của chính mình bất chính, ông giết người quá nhiều, phước báo mà trong nhiều đời quá khứ đã tu, cả đời gần như đã hưởng hết rồi. Ông còn có một chút phước dư, con trai làm hoàng đế, cũng chẳng qua là bốn mươi lăm năm thì mất nước, mất ở Tấn. Vào ngày trước có người giết heo, con heo này sau khi giết, sau khi cạo hết lông, trên thân con heo đó có hai chữ “*Tào Tháo*”, chứng minh Tào Tháo đã ở trong đường súc sanh, đầu thai làm heo, biến thành súc sanh.

Chúng ta biết, tội nghiệp thâm trọng thì đọa địa ngục trước, sau khi chịu tội địa ngục xong thì biến thành ngạ quỷ, súc sanh để trả mạng. Thiếu tiền thì phải trả tiền, thiếu mạng thì trả mạng. Sự việc này không thể không biết. Tuyệt đối không thể nói sát sanh thì không phải trả mạng, không thể nói bạn giết một con muỗi, giết một con gián thì bạn không phải trả mạng. Trên pháp luật không có qui định phải phán hình bạn, thế nhưng nhân quả thì không thể tránh khỏi. Bạn ngày nay giết chúng, đời sau bạn lại biến thành gián và bị chúng giết lại, bạn biến thành bọ nhảy và bị chúng giết. Việc này chính là như vậy. Cho nên, Phật nói với chúng ta: “*Nhân sanh thù nghiệp*”. Chúng ta phải hiểu rõ chân tướng của sáu cõi luân hồi, tâm lân mẫn của chúng ta liền sanh khởi, tuyệt đối sẽ không giết hại một chúng sanh. Những động vật nhỏ này chạy đến ngay trước mặt chúng ta, ý niệm giết hại của chúng ta liền khởi lên, đó là gì vậy? Đến để trả mạng. Chúng ta nghĩ xem, hà tất phải vậy? Ngày trước chúng giết ta, hiện tại ta cũng giết chúng, đời sau chúng lại giết ta, giết qua giết lại không có kết thúc, oan oan tương báo không có kết thúc. Việc này không thể giải quyết vấn đề. Chúng ta chân thật giác ngộ rồi, ngay đời này không làm việc khờ này nữa. Quá khứ chúng giết ta, hiện tại ta gặp chúng, ta cũng không giết chúng, món nợ của chúng ta đến chỗ này liền được trả xong rồi. Đây mới là một người chân thật giác ngộ, là một người chân thật tường tận.

Vì sao có ái biệt ly khổ? Cũng là chúng ta chính mình tạo nghiệp bất thiện, phá hoại gia đình của người khác, khiến cho gia đình của người khác không thể đoàn tụ, thế là chúng ta ngay trong một đời này nhận lấy quả báo. Vào ngày trước phá hoại việc gia đình của người ta ít, phá hoại gia đình của súc sanh nhiều, đều nhận loại quả báo này. Đặc biệt là việc săn bắn, chúng ta đọc được ở trong “Cảm Ứng Thiên”, “Âm Chất Văn”, khi đi săn thường hay phá hoại sào huyết, đây chính là phá hoại gia đình người, chiêu đến đời sau không như ý. Cho nên, nhân như thế nào thì có quả báo như thế đó. Hiện tại chúng ta nhận quả báo như thế nào thì biết được đời quá khứ đã tạo ra nhân gì, nghiệp nhân bất thiện chúng ta còn dám tạo hay sao? Chỗ sáu căn tiếp xúc sáu trần khởi tâm động niệm nghĩ ngợi nhiều, những việc tổn hoại chúng sanh quyết định không nên làm. Người khác chiếm tiện nghi của chúng ta, người khác tổn hại ta là do đời quá khứ ta đã tổn hại họ, tuyệt đối không nên có chút ý niệm báo thù.

Nhất định phải hiểu được nghịch đến thuận chịu, giải oan thích kết. Oán kết ngay trong đời quá khứ, ở ngay trong đời này đều đem nó giải trừ, chúng ta mới có thể chân thật lìa khổ. Nhất là Phật dạy bảo chúng ta, phương pháp tu hành cơ bản chính là mười nghiệp thiện. Mười nghiệp thiện không phải là giới. Giới và thiện không như nhau. Điều thứ nhất là “*không sát sanh*”, quyên phi nhuyển động đều phải nên yêu thương, không nên tùy tiện giết hại. Không những không được giết hại, ở trên Kinh điển Phật nói rất rõ ràng với chúng ta, nếu chúng sanh vì ta mà sanh phiền não thì chúng ta liền có lỗi lầm rất lớn. Cho nên, chúng ta ở trên Kinh thường hay xem thấy, nơi nào chư Phật Bồ Tát ở thì khiến tất cả chúng sanh thường sanh tâm hoan hỉ. Đây là Phật Bồ Tát. Nơi chúng ta ở thì khiến cho tất cả chúng sanh thường sanh phiền não, vậy thì chúng ta sai rồi. Người kia chán ghét ta, không ưa thích ta thì ta phải làm sao? Ta thấy họ đến thì phải mau tránh đi, trốn trước khi họ đến, để họ sanh tâm hoan hỉ. Họ ưa thích gặp mặt với ta thì ta liền chào hỏi họ, không ưa thích thì phải mau tránh đi. Cho nên, Phật dạy chúng ta phải giữ tâm lương thiện, phải nghĩ mười thiện, không sát sanh, không trộm cắp.

Không trộm cắp, quyết không được có tâm chiếm tiện nghi của người khác. Những việc tổn người lợi mình quyết định không nên làm. Khi làm rồi thì về sau phải chịu thiệt thòi lớn, bạn có được chút lợi nhuận, bạn cũng sẽ không thể giữ được, bạn làm thế nào có được thì bạn vẫn như thế đó mà mất đi. Việc này ghi chép trên lịch sử quá nhiều quá nhiều rồi. Dùng thủ đoạn lừa dối mà có được thì sau cùng vẫn bị người lừa đi. Nhân quả tuần hoàn. Ở vào xã hội hiện tiền chúng

ta, nếu như chúng ta tỉ mỉ quán sát, loại quả báo này thì quá nhiều rồi. Chúng ta phải rõ lý, phải hiểu rõ chân tướng sự thật, biết được làm thế nào tu phước, làm thế nào gìn giữ phước đức của bạn mà không thể mất đi. Đây mới là người thông minh chân thật.

Điều sau cùng của tám khổ gọi là “*ngũ ám xí thanh khổ*”. Trong tám loại này thì bảy loại phía trước là từ trên quả mà nói, loại sau cùng này là từ trên nhân mà nói. Ngũ ám xí thanh, nếu chúng ta dùng lời dễ hiểu mà nói, chính là phiền não tập khí của bạn rất nặng, thân tâm không an. Vọng tưởng, phân biệt, chấp trước vô cùng nặng, bạn mới biết chiêu cảm đến bảy loại khổ báo phía trước. Những thứ này đều xem là khổ khổ.

Dục Giới đầy đủ khổ khổ, còn có hoại khổ. Nếu như bạn tu hành công phu không tê, chân thật đạt được thiên định, sức định của bạn đã phục được dục rồi, tâm của bạn được thanh tịnh thì bạn sanh đến trời Tứ Thiên. Xem bạn công phu cạn sâu, từ Sơ Thiên đến Tứ Thiên, đây gọi là trời Sắc Giới. Trong cõi trời này không có tám khổ này, sanh-lão-bệnh-tử, ái biệt ly, oán tăng hội, cầu bất đắc, ngũ ám xí thanh đều không có cho nên rất an vui. Tuy là an vui, thế nhưng thọ mạng của họ có tận. Khi thọ mạng đến rồi thì họ phải chết, thế là khổ liền đến. Người trời Sắc Giới bình thường không có khổ, nhưng khi lâm chung thì có khổ. Khi lâm chung thì thân thể hỏng rồi, họ bị bệnh, những cung điện mà họ cư trụ, tất cả hưởng thụ cũng như vậy, không thể mang đi, chân thật là ở trong Phật pháp thường nói: “*Vạn ban tương bất khứ, duy hữu nghiệp tùy thân*”. Cho nên tuy là không có khổ khổ, nhưng họ có hoại khổ.

Phàm phu cao cấp nhất là trời Vô Sắc Giới, ngay đến thân thể họ đều không cần. Lão Tử chúng ta nói rất hay: “*Ta có đại hoạn, vì ta có thân*”. Ông nói, ta có mối lo lớn nhất bởi vì ta có thân thể. Không có thân thể thì thật tự tại. Tu thiên định của thế gian đến tầng thứ năm thì ra khỏi Sắc Giới, sanh đến trời Vô Sắc. Trời Vô Sắc cũng có bốn cõi, cao nhất là Phi Tướng Phi Phi Tướng Xứ Thiên. Thông thường nhà Phật nói “*tứ thiên bát định*”, bát định bao gồm tứ thiên. Tứ thiên hướng lên trên còn có bốn giai tầng thiên định. Thiên định này sâu, ngay thân thể này cũng không cần, cho nên hoại khổ cũng không có. Thế nhưng, họ có hành khổ.

“*Hành khổ*” là gì? Họ không thể vĩnh viễn giữ được cảnh giới của mình, khi thọ mạng đến rồi thì vẫn phải lưu chuyển, vẫn là phải luân hồi. Không cứu cánh! Phật nói với chúng ta, trời Dục Giới đều có ba loại khổ này, khổ khổ, hoại khổ,

hành khổ, ba loại khổ này đều phải chịu. Trời Sắc Giới thì họ chịu hai loại, họ có hoại khổ, hành khổ, nhưng họ không có khổ khổ. Cao nhất là trời Vô Sắc Giới, họ chỉ có hành khổ, còn hoại khổ và khổ khổ đều không có.

Phật ở trên Kinh Đại Thừa thường nói: “*Tam giới thống khổ*”, trong “Kinh Pháp Hoa” thí dụ nói: “*Nhà lửa tam giới*”, ở trong đây không an toàn. Ngày nay chúng ta cư trụ trên địa cầu này, chúng sanh trên địa cầu tạo ra nghiệp bất thiện quá nhiều, quá nặng, cho nên địa cầu này rất là không an toàn. Chúng ta ở nơi đây không có cảm giác an toàn, đạo lý là bởi vì chúng ta tạo ra nghiệp bất thiện. Nhân cùng quả chúng ta nhất định phải làm cho rõ ràng, làm cho tường tận. Đây là chúng khổ. Đơn giản cùng với các vị nói đến chỗ này. Cho dù cái khổ có nhiều hơn, tám loại này đều đã có thể bao gồm, tám khổ, ba khổ đều bao gồm hết.

“*Bồ Tát bất kế chúng khổ*”, chữ “*kế*” này là không phân biệt, không chấp trước. Phạm phu chúng ta phân biệt, chấp trước đối với những chúng khổ này cho nên bạn liền phải nhận, không thể không nhận. Phật Bồ Tát đến thế gian này của chúng ta, các Ngài là người tái sanh, các Ngài không phải đến để nhận quả báo. Các Ngài là thừa nguyện tái lai, giúp đỡ những chúng sanh mê hoặc điên đảo chúng ta lìa khổ được vui. Biểu hiện của các Ngài có ba khổ và tám khổ hay không? Có! Ngài cũng biểu diễn, như Thích Ca Mâu Ni Phật Thế Tôn Ngài một đời thị hiện, Ngài thị hiện có sanh-lão-bệnh-tử, cũng có cầu bất đắc, cũng có ái biệt ly, cũng có oán tắng hội khổ, thầy đều thị hiện ra hết. Ở trong cảm giác của chúng ta, Thích Ca Mâu Ni Phật cũng không khác gì với chúng ta, thế nhưng trên thực tế hoàn toàn không như nhau, Ngài là biểu diễn. Ngài không có vọng tưởng, phân biệt, chấp trước. Ngài biết được “*phàm sở hữu tướng giai thị hư vọng*”, như trên “Kinh Kim Cang” nói: “*Tam tâm bất khả đắc, vạn pháp vô sở hữu*”, cho nên Ngài lìa khổ. Lìa khổ thì là lạc, Ngài đạt được là chân lạc. Chúng ta ở thế gian này là chịu quả báo, là tùy nghiệp chịu báo, còn Ngài thì không phải, Ngài đến là để độ hóa chúng sanh, làm sao giống nhau được? Các loại thị hiện của Ngài đều là giống như diễn kịch cho chúng ta xem, để sau khi chúng ta xem rồi, ở trong đó hoát nhiên đại ngộ, giúp cho chúng ta khai ngộ, vĩnh viễn an trụ ở thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi.

Chúng ta muốn học Phật Bồ Tát thì cần phải đem nghiệp chướng của chính mình buông xả; “**nhìn thấu, buông xả**”, đem nghiệp chướng của chính mình buông xả, quyết không tùy thuận tập khí của chính mình. Không tùy thuận phiền não tập khí, mà tùy thuận giáo huấn của chư Phật Bồ Tát, tùy thuận tu hành của chư Phật Bồ Tát, chúng ta ở ngay trong một đời liền có thể chuyển thân nghiệp

báo thành thân nguyện lực, ngay trong một đời liền có thể chuyển. Vấn đề là bạn hiểu hay không hiểu, bạn biết hay không biết. Hiểu hay không hiểu là nói lý luận, biết hay không biết là phương pháp. Bạn hiểu được đạo lý, biết được phương pháp thì bạn liền biết chuyển. Khi bạn vừa chuyển thì liền được đại tự tại, bạn ở thế gian này cũng giống như chư Phật Bồ Tát vậy, tùy duyên tự tại. Đây là Bồ Tát nói: “*Bất kể chúng khổ, thiếu dục tri túc*”.

Chư Phật Bồ Tát thị hiện ở thế gian này có dục vọng hay không? Không có, không có bất cứ dục vọng nào. Thân thể ở thế gian này tất cả tùy duyên, vậy mới là tự tại. Chính mình muốn làm như thế nào, như thế nào đó thì không tự tại rồi. Qua lại với tất cả chúng sanh có thể hằng thuận chúng sanh, tùy hỷ công đức, đối với tất cả chúng sanh quyết không chút nào miễn cưỡng. Bạn xem, thái độ của Phật Bồ Tát giáo hóa chúng sanh, Phật Bồ Tát chỉ là tận tâm tận lực hết lời dạy bảo, đối với chúng sanh đích thực không hề có chút can thiệp. Đây là điều chúng ta phải học.

Ngày nay chúng ta dạy học vì sao có thể sanh phiền não? Bởi vì bạn can thiệp học trò. Phật Bồ Tát vì sao không sanh phiền não? Các Ngài không can thiệp học trò. Tôi dạy bạn, nếu bạn hiểu rồi thì rất tốt, nếu bạn không hiểu cũng tốt. Tôi dạy bạn đoạn ác tu thiện, nếu bạn chịu nghe, chịu làm thì rất tốt; bạn không nghe, không chịu làm thì cũng tốt. Cho nên Phật Bồ Tát liền an vui, không sanh phiền não. Ngày nay chúng ta dạy người là dùng tâm phạm phu. Nếu khuyên bạn tốt, khi bạn nghe rồi, bạn làm theo thì rất hoan hỷ. Hoan hỷ là phiền não. Nếu nói cho bạn nghe, bạn nghe rồi mà không chịu làm, vẫn cứ là làm ác, trong lòng liền rất không vui, đó cũng là sanh phiền não. Đây là cái gì? Đây là không thể tùy duyên. Phật Bồ Tát tùy duyên, cho nên không sanh phiền não. Nhất định phải nhìn thấu. Nghiệp chướng của chúng sanh sâu nặng, không phải một đời được độ. Chúng ta thì giận do không thể một đời này độ hết chúng sanh, so với nguyện lực của Phật không biết mạnh hơn gấp bao nhiêu lần. Đây là tự tìm phiền não.

Phật Bồ Tát độ chúng sanh rất có tâm nhẫn nại, nếu ngay đời này không thể được độ thì không hề gì, đời sau lại tiếp tục, đời sau vẫn không thể được độ thì đời sau nữa lại độ tiếp. Phật Bồ Tát có thể đợi đến vô lượng kiếp sau để độ bạn, đến lúc nào bạn chịu nghe lời thì Ngài liền thị hiện, khi bạn không chịu nghe lời thì Ngài không chút nào miễn cưỡng. Chúng ta phải học bản lĩnh này, liền có thể tự tại tùy duyên. Nếu không mà nói, chắc chắn bạn sẽ không được tự tại, bạn sẽ không được thanh tịnh - bình đẳng - giác. Tâm của bạn không thanh tịnh, tâm của bạn không bình đẳng, chính mình không được thanh tịnh - bình đẳng - giác thì

làm sao có thể giúp người khác? Khi giúp người khác thì quá có hạn rồi. Đồng tu chúng ta, nhất là đã phát tâm xuất gia, không thể không hiểu đạo lý này. Bạn chân thật đem những đạo lý này làm cho rõ ràng, làm cho tường tận rồi, buông xả phiền não tập khí của chính mình, tùy thuận tâm hạnh của Phật Bồ Tát thì chúng ta ngay trong đời này thật có thành tựu. Quyết định phải “*thiểu dục tri túc*”.

“*Tri túc*” không phải nói đời sống của ta có thể qua được thì tri túc. Đây vẫn là không tri túc. Thế nào chân thật gọi là tri túc? Hằng thuận tất cả chúng sanh, trong tùy duyên quyết không khởi tâm động niệm thì bạn chân thật tri túc. Khởi tâm động niệm thì không tri túc, tri túc thì làm sao khởi tâm động niệm? Sẽ không hề tính toán cái này có, cái kia có. Có cũng tốt, không có cũng tốt, tất cả đều tốt.

Lão cư sĩ Hoàng Niệm Tổ chú giải ở trong bộ Kinh này, vận dụng lời Phật trên “*Kinh Niết Bàn*” đã nói: “*Thiểu dục giả, bất cầu bất thủ, tri túc giả, đắc thiểu bất hối hận*”. “*Kinh Di Giáo*” nói: “*Thiểu dục chi nhân, tắc vô yếm khúc, dĩ cầu nhân ý*”. Câu nói này chính là hiện tại gọi là nịnh bợ người, người thiểu dục quyết không nịnh bợ người. “*Diệc phục bất vi, chư căn sở khiên, hành thiểu dục giả, tâm đắc坦然 nhiên, vô sở ưu úy, súc sự hữu dư, thường vô bất túc, hữu thiểu dục giả, tắc hữu Niết Bàn, thị danh thiểu dục*”. Đây đều là ở trong Kinh luận Phật đã nói ra. Không luận tại gia hay xuất gia tu hành, đối với đời sống vật chất cần phải đạm bạc. Tuy chính mình đời trước tu phước, được phú quý, cũng phải thiểu dục tri túc, đem phước báo của bạn phân hưởng với tất cả chúng sanh khổ nạn thì phước báo của bạn càng lớn.

A Di Đà Phật!

Cẩn dịch: Vọng Tây cư sĩ